

de Ruilwinkel
waar ruilen kansen creëert

Jaarverslag 2011

**Stichting De Ruilwinkel
Alphen aan den Rijn**

December 2012

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting De Ruilwinkel te Alphen aan den Rijn over het jaar 2011. Dit is het eerste jaarverslag van de Stichting De Ruilwinkel waarin ook de handelingen van de stichting in haar oprichtingsjaar 2010 zijn opgenomen. De verlate publicatie heeft te maken met de onverwachte bestuursveranderingen die eind 2011 hebben plaatsgevonden. Voor de subsidiegevers is begin 2012 wel een beperkte verantwoording afgelegd over het jaar 2011 wat er in ieder geval voor heeft gezorgd dat ook de financiering voor 2012 is veiliggesteld. Met dit verlate verslag wil de Stichting alsnog rekenschap afleggen over de gebeurtenissen en resultaten van het eerste volledige jaar.

Johan Schut

Voorzitter Stichting De Ruilwinkel

Inhoudsopgave

	Pagina
Activiteiten	4
Publicaties	8
Externe Contacten	9
Financiën	10
Conclusies en Aanbevelingen	12

Met dank aan onze sponsors:

Activiteiten

Op 12 mei 2010 is de Stichting De Ruilwinkel opgericht door Irma Boone en Willem Hassold. In augustus 2010 is het bestuur uitgebreid met Maarten Bal, Jelle Schut en Hella Dämmmler en is de volgende taakverdeling overeen gekomen:

Voorzitter:	Irma Boone
Secretaris:	Willem Hassold
Penningmeester:	Maarten Bal
PR & Communicatie:	Jelle Schut
Algemeen bestuurslid:	Hella Dämmmler

Al snel na de oprichting werd de Stichting begin juni 2010 door wonenCentraal (de woning corporatie in Alphen) een winkelruimte aangeboden in een nieuw aangebouwde plint van de flat aan de Polluxstraat in Alphen. Deze locatie ligt in de wijk Ridderveld I welke is aangemerkt als een ISV wijk.

Ondersteund door Participe (organisatie in Alphen aan den Rijn verantwoordelijk voor uitvoering van de WMO beleid) is het bestuur op zoek gegaan naar financiering. Willem Hassold heeft zich hiervoor ingezet en in december 2010 werd duidelijk dat het Oranjefonds, Stichting Doen en de gemeente Alphen aan den Rijn (uit de subsidiepot voor ISV) bereid waren om de stichting gedurende drie jaren financieel te ondersteunen, wonenCentraal was eveneens bereid om een substantiële subsidie te geven. Uit het Rabo-Rijnstreek fonds en het VSB fonds werd een éénmalige bijdrage ontvangen. Willem Hassold was toen al volkomen onverwacht uit het bestuur gestapt (tijdens de november vergadering 2010). Dit kwam als een volledige verrassing en de redenen voor zijn plotselinge opstappen zijn nooit echt duidelijk geworden. Zoveel is wel duidelijk dat er geen meningsverschil aan ten grondslag lag. In het bestuur is toen afgesproken dat men op zoek zou gaan naar een nieuwe secretaris en dat de algemene secretaris werkzaamheden (agenda en notulen) per toerbeurt uit te voeren.

Begin 2011 is door het bestuur de beslissing genomen om het aanbod van wonenCentraal voor het pand aan de Polluxstraat te aanvaarden. wonenCentraal stelde eerst een 5-jarig contract voor maar dit is teruggebracht naar een 3-jarig contract omdat de financiering slechts voor 3 jaar verzekerd was. Deze beslissing was niet makkelijk omdat de begroting voor het derde jaar een tekort van meer dan € 20.000 liet zien. Het bestuur vertrouwde erop dat tegen die tijd aanvullende financiering zou zijn gevonden.

Na deze beslissing is er met wonenCentraal hard gewerkt aan de inrichting. De ruimte aan de Polluxstraat is casco opgeleverd en moest dus nog worden ingericht met verwarmig, licht en stopcontacten, pantry annex kantoor, toilet en dekvloer. Met het huis bouwbedrijf van wonenCentraal zijn onderhandelingen gevoerd en is de aanneemsom (die wordt doorberekend in de uiteindelijke huurprijs) aanmerkelijk verlaagd. Bij verschillende bedrijven is aangeklopt voor eventuele sponsoring bij de inrichting maar dat leverde niets op. Eind april 2011 kreeg de Stichting de sleutel en kon worden begonnen met de inrichting. Behalve het leggen van de vloerbedekking zijn alle werkzaamheden door vrijwilligers uitgevoerd.

Het bestuur had (en heeft) een duidelijke visie op de uitstraling van de winkel; de winkel is vooral ook voor mensen met een krappe beurs maar mag absoluut geen armoedige uitstraling hebben. Er moet een duidelijk verschil zijn met bijvoorbeeld de inrichting en de uitstraling van de kringloop winkel. Voor het succes van De Ruilwinkel is het belangrijk dat iedereen er wil komen, arm en rijk, allochtoon en autochtoon. Bij Ikea zijn ca. 80 metalen stellingkasten gekocht waarmee een strakke, open maar tevens speelse inrichting van de winkel mogelijk zou zijn. Uit het faillissement van de elektronica keten Its heeft de Stichting een winkelbalie, computers en kasten kunnen overnemen.

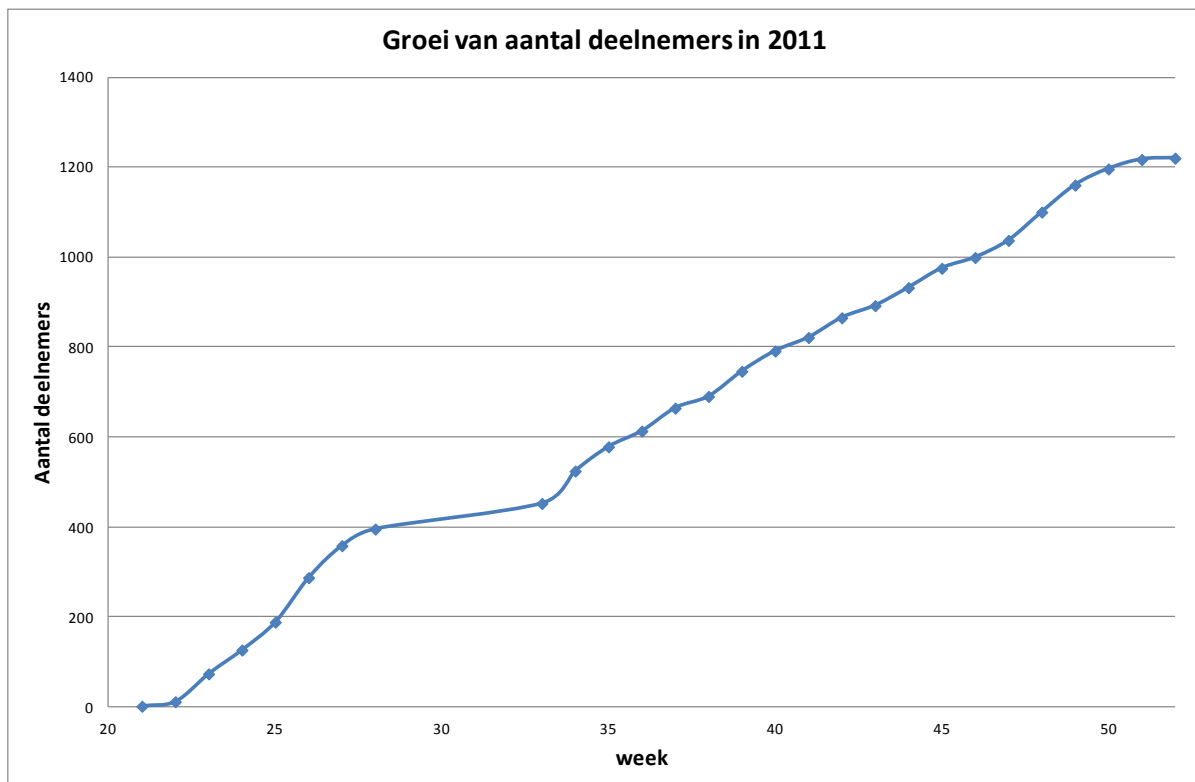
Ondertussen hadden zich na verschillende publicaties in de lokale pers al een aantal vrijwilligers gemeld die meehielpen met het opbouwen van de inrichting.

Dit alles leidde ertoe dat De Ruilwinkel op donderdag 9 juni 2011 haar deuren kon openen. Het doel voor 2011 was vooral leren en een team van vrijwilligers op te bouwen. Doordat familieleden en bekenden al de nodige spullen hadden aangeleverd was de winkel al enigzins gevuld.

De officiële opening van De Ruilwinkel is verricht op vrijdag 21 juni door wethouder Helène Oppatja.

Via ruilwinkel Goes heeft De Ruilwinkel een computerprogramma aangeschaft dat ook in Goes wordt gebruikt, waarin de deelnemers kunnen worden geregistreerd en hun transacties en punten saldo kan worden bijgehouden. Dit programma houdt ook bij het aantal nieuwe deelnemers dat zich aanmeldt per tijdseenheid, hoeveel deelnemers per tijdseenheid een ruiltransactie doen (inname en/of uitgifte) en hoeveel van die bezoekers per tijdseenheid twee of meermaal De Ruilwinkel bezoeken.

In de onderstaande grafiek staat het aantal deelnemers dat zich in 2011 heeft aangemeld

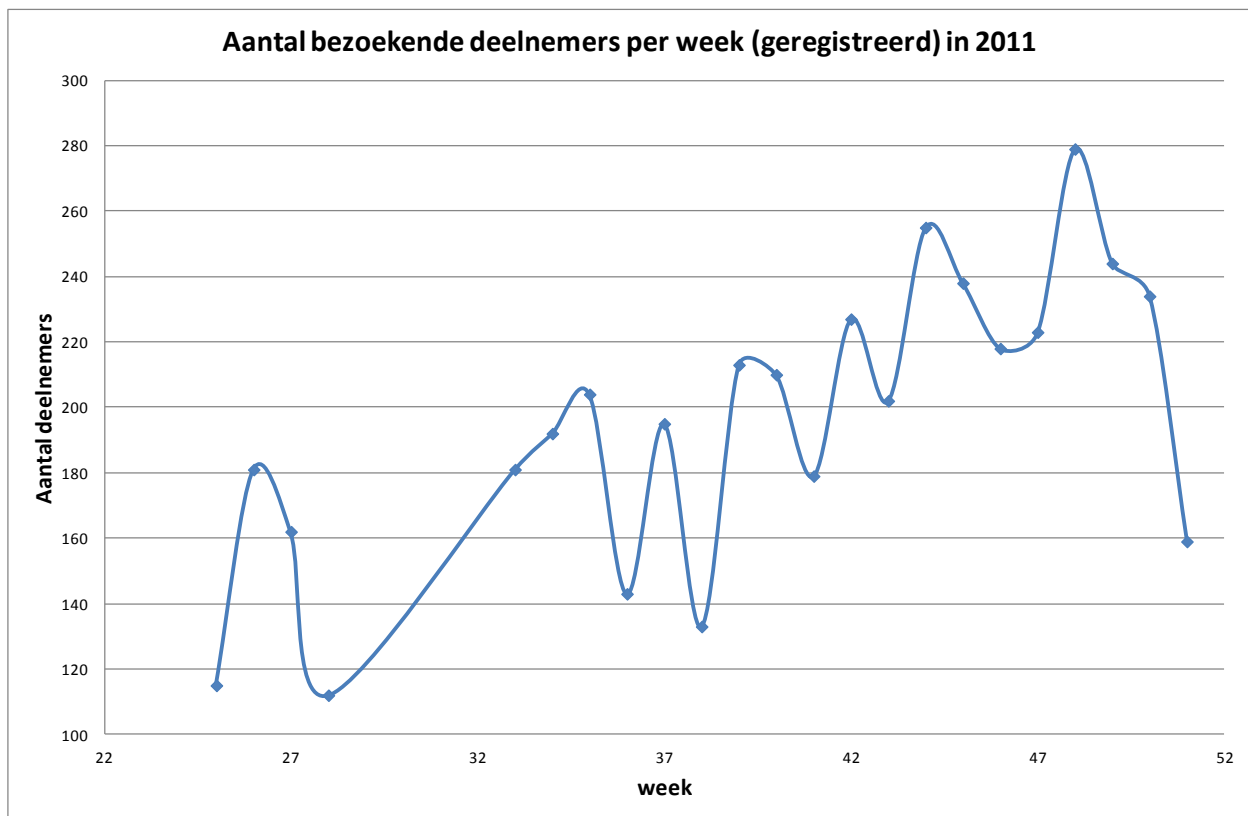

Op 31 december 2011 stonden in totaal 1220 deelnemers geregistreerd. Circa 50% komt uit de wijk waar De Ruilwinkel is gevestigd, ca. 35% uit andere delen van Alphen en 15% van de deelnemers van buiten Alphen (de meesten uit de omliggende gemeenten Ter Aar, Boskoop, Woubrugge). Gemiddeld is dit ca. 41 nieuwe deelnemers per week (gerekend over 30 weken vanaf 9 juni 2011).

Na de opening van De Ruilwinkel melden zich nog meer vrijwilligers die in De Ruilwinkel werkzaam willen zijn. Voor een aantal vrijwilligers is het werken in De Ruilwinkel een extraatje naast hun gewone werk, voor ca. 60% van de vrijwilligers is het de enige werkzaamheid buiten de deur. Er zijn ook vrijwilligers die weer vertrekken; of vanwege andere werkzaamheden of omdat het werk niet aan de verwachtingen voldoet of omdat de vrijwilliger niet past binnen het team. Gemiddeld zijn in 2011 20 vrijwilligers werkzaam in De Ruilwinkel verdeeld over de verschillende dagen dat De Ruilwinkel open is.

Het aantal deelnemers dat per week naar De Ruilwinkel komt stijgt gestadig (afhankelijk van o.a. het weer). Ook is er vanaf het begin sprake van deelnemers die meerdere keren per week (sommigen zelfs dagelijks) langskomen in De Ruilwinkel. Veelal zijn dit mensen uit de wijk die ook vaak terug zijn te vinden aan de koffietafel en waarvoor De Ruilwinkel vooral ook een sociale functie vervuld.

In de onderstaande grafiek staat het aantal deelnemers dat per week De Ruilwinkel bezoekt. Het betreft hier deelnemers die tijdens hun bezoek een transactie uitvoeren (iets brengen of halen)

Wat niet wordt geregistreerd zijn deelnemers of andere bezoekers die alleen maar even binnen wandelen en al dan niet een kop koffie of thee drinken. Wat ook niet wordt geregistreerd zijn de

bezoekers die goederen doneren maar zich niet laten registreren. Het werkelijk aantal bezoekers ligt dus nog iets hoger. Gemiddeld bezoeken 196 deelnemers per week De Ruilwinkel waarvan 48 deelnemers meer dan één keer per week.

Het team van vrijwilligers begint langzamerhand kritischer te worden t.a.v. de artikelen die worden aangeboden. Werd in de eerste weken nog vrijwel alles aangenomen, na de aanpassingen in de winkel in september wordt dit anders. Er zijn een paar duidelijke regels t.a.v. de artikelen die worden ingebracht:

- Artikelen moeten heel, compleet en schoon zijn
- Artikelen moeten nog gangbaar zijn (dus bijvoorbeeld geen video banden)
- Artikelen moeten passen in een doos achterop de fiets.

Ook wordt er voor sommige artikelen een (tijdelijke) inamestop ingesteld. Dit geldt o.a. voor kleding, ook geldt dat alleen kleding wordt ingenomen die bij het seizoen past (dus geen zomerkleding in de winter). Dit levert natuurlijk wel eens scheve gezichten en mopperende klanten op maar daar leren de vrijwilligers onder leiding van Irma Boone (behalve voorzitter ook coördinator) wel mee om te gaan.

Al na een paar maanden blijkt dat de hoeveelheid opbergruimte onvoldoende is. Bij Ikea worden nog eens 30 extra stellingkasten gekocht en de indeling van de winkel wordt aangepast.

Het wordt al snel duidelijk dat de taak van de winkel coördinator meer tijd kost dan de oorspronkelijk 20-25 uur die was voorzien. Uit de urenstaatjes die Irma Boone bijhoudt, blijkt dat het aantal uren per week ten minste 30 uur bedraagt en dat 35 uur of meer geen uitzondering is. Het was de oorspronkelijke bedoeling dat Irma Boone na de opening van De Ruilwinkel uit het bestuur zou treden en als coördinator in De Ruilwinkel zou gaan werken. Hiervoor zou zij dan een vergoeding krijgen, echter zolang zij in het stichtingsbestuur zit kan haar geen vergoeding worden toegekend. Het lukt het bestuur niet om een dusdanige positie voor de coördinator te creëren welke ook enige garantie biedt voor haar blijvende betrokkenheid bij De Ruilwinkel. Een voorstel van de notaris die ook bij de oprichting van De Ruilwinkel betrokken was, leidt tot enige commotie in het bestuur met als gevolg dat Maarten Bal en Hella Dämmler tijdens de bestuursvergadering begin juli per direct hun bestuurstaken neerleggen. Aan deze beslissing ligt mede ten grondslag de grotere hoeveelheid werk dan waar men in eerste instantie op had gerekend. Met hulp van Participe worden eind 2011 toch weer twee nieuwe bestuursleden gevonden en komt men voorlopig tot de volgende taakverdeling:

Voorzitter:	Irma Boone
Secretaris:	Ton Scholtens
Penningmeester:	Yke Jaarsma
PR & Communicatie:	Jelle Schut

Verder verzorgt Marcel Hofland de boekhouding en ondersteunt daarmee de penningmeester, hij heeft aangegeven geen bestuursfunctie te ambiëren.

Wat aparte aandacht verdient, is De Ruilwinkel als re-integratiemiddel. In 2011 werden al vrij snel na de opening een tweetal "vrijwilligers" via een re-integratiebureau geplaatst. Het doel van deze plaatsing is

om in relatief korte tijd werkritme en discipline te kweken, en voor allochtone vrijwilligers om zich meer eigen te maken met de Nederlandse taal en cultuur. De Ruilwinkel biedt aan de éne kant een relatief vriendelijk werkklimaat, fouten hebben geen consequenties maar worden aangemerkt als leermomenten, aan de andere kant zijn er ook conflict situaties hetzij met de andere vrijwilligers hetzij met klanten waarbij men moet leren zijn houding te bepalen en deze op te lossen. Het was zeker niet de doelstelling voor het eerste jaar maar de positieve resultaten met deze eerste twee vrijwilligers, beiden kregen nog eind 2011 een baan, zijn zeker bemoedigend om dit in 2012 verder uit te breiden. Dit kan mogelijk een nieuwe bron van financiering worden.

Op 3 december wordt het Sinterklaasfeest gevierd in De Ruilwinkel. In de voorafgaande weken zijn kleurplaten uitgedeeld aan de kinderen zodat we weten hoeveel kinderen er ongeveer te verwachten zijn. Om ca. 13.00 uur maken drie Zwarte Pieten hun opwachting in de winkel waar al ongeveer 30 kinderen uit de buurt gespannen afwachten. Alle kinderen krijgen van de Pieten een cadeautje (de cadeautjes komen uit De Ruilwinkel) naast natuurlijk de standaard versnaperingen zoals kruid- en pepernoten

Aan het eind van het jaar doet De Ruilwinkel nog een donatie aan de Voedselbank. Alle deelnemers van de Voedselbank krijgen in hun kerstpakket een cadeaubon van De Ruilwinkel goed voor 15 punten. Deze punten worden "gefinancierd" uit de donatiepot.

Voor de vrijwilligers is er aan het eind van het jaar ook nog een kleine Kerst attentie, ze krijgen allemaal een kerstbrood, amarillis bol en een vrijkaartje voor Archeon, de laatste twee zijn gesponsord.

Als laatste punt iets over de "omzet" van De Ruilwinkel. Het computer "kassa" programma houdt van iedere deelnemer de transacties bij, dus in principe zou je daaruit kunnen halen hoeveel goederen worden ingebracht door de deelnemers en hoeveel er weer worden meegenomen (uitgedrukt in punten). Helaas voorziet het programma niet in een dergelijke functionaliteit. Volgens een ruwe schatting gebaseerd op een punten telling die een week lang is bijgehouden komen we uit op een omzet van ca. 60.000 punten in 2011. Bij een aangenomen waarde van ca. 3 €/punt komt dat neer op een geschatte waarde in het tweedehandscircuit van € 180.000,=

Publicaties

Gedurende 2011 is De Ruilwinkel op verschillende manieren in de publiciteit verschenen. De schrijvende pers in volgorde van datum:

- 26 februari, AD Groene Hart
- Maart, Alphens Nieuwsblad
- 31 maart, AD Groene Hart
- 6 april, Witte Weekblad
- 3 mei, AD Groene Hart
- 18 mei, Witte Weekblad

- 19 mei, Alphens Nieuwsblad
- 19 mei, Alphen CC
- 6 juni, Alphen CC
- 18 juni, Witte Weekblad
- 9 juni, AD Groene Hart
- 16 juni, Alphens Nieuwsblad
- 29 juni, Witte Weekblad
- Juni nummer van Trefpunt het huurders magazine van wonenCentraal
- Zomer editie van Dichterbij, magazine van Rabo Rijnstreek
- Programma en activiteiten overzicht seizoen 2011-2012 van Participe
- 20 augustus, AD Groene Hart
- 27 augustus, AD Groene Hart
- 19 september, Alphens CC
- 23 september, AD Groene Hart
- 23 november, AD Groene Hart
- 3 december, Alphen CC
- 9 december, AD Groene Hart

Tijdens de opening van De Ruilwinkel op 21 juni zijn er door Alphen Stad FM TV opnames gemaakt die in de week daarna gedurende een week op verschillende momenten zijn uitgezonden.

Dat al deze publicatie succes hebben blijkt uit het stijgend aantal nieuwe aanmeldingen in de eerste dagen na een publicatie.

Externe Contacten

Externe contacten hebben vanaf het begin een belangrijke rol gespeeld. Enerzijds om naamsbekendheid te geven aan De Ruilwinkel, anderzijds om samenwerking te zoeken met instellingen maar ook om De Ruilwinkel of de stichting te versterken en verder op te bouwen. Alle contacten zijn gelegd en onderhouden door de coördinator. In een kort chronologisch overzicht:

Datum	Contactpersoon	Organisatie (onderwerp)
14-6	Wouter den Blanken	Begeleider re-integratie bureau (plaatsing vrijwilligers)
21-6	Jacob Wesselse	Voedselbank (samenwerking)
22-6	Erwin van Rijnberk	wonenCentraal (manager zakelijke contacten)
6-7	Martine Pretorius	Participe (adviseur bij oprichting)
7-7	Willem Draaisma	Participe (directeur)
13-7	Caro Munoz	Participe (ondersteuning bestuur)
27-7	Nel Bouterse	Ruilwinkel Goes (bezoek aan Goes + overleg)
18-8	Sarah v.d. Laan	Participe (maatschappelijke stages)
2-9	Marjolijn Scherpenzeel	Hartendief (advies kledinghoek)

15-9	Alianke v.d. Wal	St. Doen (bezoek i.v.m. sponsoring)
27-9	Jolanda van Henningen	Participe (coaching coördinator)
5-10	Mimi Koek	Begeleidster re-integratie bureau (plaatsing vrijwilligers)
10-12	Jacob Wesselse	Voedselbank (cadeaubonnen voor kerst)
29-12	Kees Veldboer	Stichting Ambulancewens

Naast deze bezoeken en persoonlijke contacten is er ook geregeld telefonisch contact geweest met de fondsen en instellingen die De Ruilwinkel ondersteunen.

Financiën

Nadat onze subsidie verstrekkers, die zich allemaal gehouden hebben aan de gemaakte afspraken over de toegezegde subsidies, hun bijdrage hadden gestort, kon begin 2011 gestart worden met de ruilwinkel. In April 2011 is begonnen met het daadwerkelijk inrichten van de Ruilwinkel.

Bij het opstarten van een activiteit zoals een winkel worden kosten gemaakt die over langere tijd worden afgeschreven. In het financiële overzicht zijn daardoor posten zichtbaar die typerend zijn voor de opstartfase van de activiteiten. Posten zoals inventaris, public relations, reparatie en onderhoud zijn hiervan een voorbeeld.

In 2011 is er direct een strak financieel beleid gevoerd met een volledige verantwoording van alle gemaakte kosten. Deze verantwoording is vastgelegd in een geautomatiseerde boekhouding. Daarnaast is er van alle inkomsten en uitgaven een schriftelijke verantwoording van de gemaakte kosten in de vorm van rekeningen, kassabonnen en andere documenten. Tevens zijn alle op het jaar 2011 betrekking hebben de bankafschriften gearhiveerd.

Het uitgave patroon in 2011 kenmerkt zich door een zeer kostenbewuste opstelling. Bij aanschaf van de benodigde artikelen voor de dagelijkse bedrijfsvoering wordt er door de leidinggevende goed op de prijs gelet. Dit uit zich in het overzicht door de kosten die van af april gemaakt zijn voor Kantine kosten, Kantoor artikelen en schoonmaak artikelen.

Terug kijkend op 2011 en met onze subsidiegevers in gedachten ziet de het jaar 2012 er veelbelovend uit. Punt van zorg is de eindigheid van de subsidies en de financiering op lange termijn. In de komende jaren moet dit omgebogen worden naar vaste inkomstenbronnen voor de Stichting Ruilwinkel Alphen aan den Rijn.

Afsluiting boekjaar 2011
(bankmutaties bijgewerkt tot en met 31-12-2011)

te besteden kosten uit begroot budget			
rekening	budget	besteed	te besteden
44020 Kantoorartikelen		620,68	
44040 Kantinekosten		209,64	
44050 Schoonmaakart./kn.		100,84	
45000 Bestuurskosten		215,47	
45300 PR		2.318,53	
45400 Reparaties & onderh.		1.679,85	
46000 Inventaris		9.189,48	
47800 Kosten vrijwilligers			
49700 Administratiekosten		205,14	

per boekjaar terugkerende vaste kosten (zonder extra budget)			
rekening	geboekt	begroot	totaal
41000 Verzekeringen	158,37		158,37
44010 Telefoon & internet	524,73		524,73
44015 Software & licenties	295,06		295,06
44030 Bankkosten	88,93		88,93
47500 Huur	17.536,11		17.536,11
48010 Gas/water/licht	466,93		466,93
49510 Gemeentelijke lasten			
49600 Begeleidingskosten	18.000,00		18.000,00

financiële positie			
	geboekt	begroot	totaal
saldi liquide middelen per 01-01-2011 (bank, kas e.d.)	0,00		0,00
(te) ontvangen sponsorgelden en overige opbrengsten	60.835,00		60.835,00
(nog) te betalen transitorische posten en te verrekenen	18.000,00		18.000,00
overige kosten boekjaar 2011	-51.609,76		-51.609,76
		saldo	27.225,24

toelichting(en):

- Bij het nog te besteden bedrag moet dus nog rekening worden gehouden met achterstallige betalingen voor begeleidingskosten die voorlopig op de rekening "Transitorische posten" is geboekt. Derhalve is het werkelijke te besteden bedrag EUR 9.225,24.
- Voor het eerste jaar is voor de begeleidingskosten van april t/m december EUR 2.000,00 gereserveerd. De hierna volgende jaren wordt er voor iedere maand, dus 12 x 2.000,00 gereserveerd.

Conclusies en aanbevelingen

Het eerste volledige jaar van de Stichting De Ruilwinkel is zeer succesvol maar ook zeer hectisch geweest. De successen waren vooral in:

- Het aantal deelnemers en de dagelijkse hoeveelheid bezoekers aan De Ruilwinkel
- Het team van vrijwilligers dat zich in heel korte tijd heeft eigen gemaakt met het concept ruilwinkel en dat ook uitdraagt naar de deelnemers/bezoekers en ervoor zorgt dat de winkel kan functioneren in al zijn aspecten.
- Het grote aantal artikelen dat via De Ruilwinkel zijn weg naar een nieuwe eigenaar en een hernieuwd gebruik heeft gevonden
- De positief verraste reactie van deelnemers die voor het eerst De Ruilwinkel bezoeken
- De dagelijks goed bezette koffietafel
- De grote verscheidenheid aan bezoekers en een flink aantal bezoekers uit de wijk (belangrijk voor de sociale functie in de wijk) maar ook uit andere delen van Alphen en uit de omliggende gemeenten
- Het plaatsen van vrijwilligers via een re-integratiebureau en het verder doorgroeien van deze vrijwilligers naar een betaalde baan

Uitdagingen en verbeteringen zijn nodig op het gebied van:

- Uitbreiding van het aantal bestuursleden van de stichting
- Scheiden van de functie van voorzitter en coördinator
- Financiering, er is nog geen aanvullende/vervangende financieringsbron gevonden
- Uitbreiden van de "producten" zoals dienstenruil en een maandelijks "reparatie café"
- Vergroten van de naamsbekendheid in de politiek (vooral plaatselijk) en het bouwen van een netwerk binnen de gemeente